

30.1.2015

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0021/2013, ko iesniedza Apvienotās Karalistes valstspiederīgais *John Savage*, par Elertonas atkritumu reģenerācijas parka (*Allerton Waste Recovery Park*) pārmērīgi augstajām izmaksām

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs, kurš ir Ziemeļjorkšīras grāfistes padomes loceklis, protestē pret vietējo varas iestāžu lēmumu piešķirt Elertonas atkritumu reģenerācijas parka cieto sadzīves atkritumu pārstrādes līguma slēgšanas tiesības uzņēmumam *AmeyCespa*. Viņš uzskata, ka šis īpaši grūti izpildāmais līgums, kurā iekļauti pārāk stingri noteikumi un kura darbības termiņš ir 25 gadi, varētu būt sava veida netiešs valsts atbalsts un līdz ar to nopietni apdraudēt konkurenci un vietējo varas iestāžu finanses.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2014. gada 10. septembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 216. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2014. gada 28. februārī

Lūgumraksta iesniedzējs, kurš ir Ziemeļjorkšīras grāfistes padomes loceklis, protestē pret vietējo varas iestāžu lēmumu piešķirt cieto sadzīves atkritumu pārstrādes līguma slēgšanas tiesības uzņēmumam *AmeyCespa* Elertonas atkritumu poligonā. Viņš uzskata, ka šis īpaši grūti izpildāmais līgums, kurā iekļauti pārāk stingri noteikumi un kura darbības termiņš ir 25 gadi, varētu būt sava veida netiešs valsts atbalsts un līdz ar to nopietni apdraudēt konkurenci un vietējo varas iestāžu finanses.

Komisijas apsvērumi

Komisija atzinīgi vērtē lūgumraksta autora sniegto informāciju par Elertonas atkritumu reģenerācijas parka pārmērīgi augstajām izmaksām.

Komisija zina, ka ar šo lūgumrakstu saistītie projekti ir plānošanas stadijā un būvniecības atļauja vēl nav izsniegta.

Attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas piemērošanu Komisija atzīmē, ka saskaņā ar 2013. gada martā publicēto Eiropas Savienības Statistikas biroja statistiku par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu 2011. gadā Apvienotajā Karalistē apglabāto atkritumu īpatsvars joprojām ir ļoti augsts (49 %), ka problēma ir jārisina un ka šim nolūkam labākās iespējas ir plašāka atkārtota izmantošana un pārstrāde, kam seko sadedzināšana enerģijas reģenerācijai.

Atsevišķos gadījumos sadedzināšana enerģijas reģenerācijas nolūkā var būt pieņemama atkritumu pārstrādes iespēja, īpaši lai nodalītu nepārstrādājamus atkritumus no tādiem, kas apglabājami poligonos. Komisijas rīcībā ir informācija, ka Apvienotajā Karalistē, kur 2011. gadā sadedzināto sadzīves atkritumu līmenis bija 12 %, kopumā ne tuvu nav sasniegta sadedzināšanas maksimālā jauda.

Attiecībā uz lūgumrakstā minēto konkurences aspektu Komisija ir saņēmusi divas sūdzības par valsts atbalstu saistībā ar to pašu tematu, un tās patlaban tiek izvērtētas. Komisija šobrīd pārbauda, vai ir runa par valsts atbalstu, proti, vai konkursa uzvarētājam *AmeyCespa* ir piešķirtas selektīvas priekšrocības. Principā, ja līguma slēgšanas tiesības ir piešķirtas atklāta un nediskriminējoša publiska konkursa procedūrā, kurā ievēroti valsts un ES noteikumi, līguma slēgšanas tiesību piešķiršana nerada bažas par valsts atbalstu.

Provizoriskā piezīmē Komisija vēlas uzsvērt, ka publiskā iepirkuma direktīvās ir sniegts kopējais publisko iepirkumu regulējums, paredzot procesuālos noteikumus par „kā iepirkt” un atstājot līgumslēdzēju iestāžu ziņā pamatlēmuma pieņemšanu par „ko pirkt”, lai noteiktu raksturlielumus būvdarbiem, precēm vai pakalpojumiem, kuri vislabāk atbilst iestāžu vajadzībām, un paredzēt nosacījumus, kas ir vispiemērotākie vēlamajiem iestāžu politiskajiem mērķiem (ciktāl tie ir pārrēdzami un nediskriminējoši). Tāpēc no publiskā iepirkuma viedokļa Komisija nekomentēs konkrēto tehnoloģisko risinājumu, ko Ziemeļjorkšīras grāfistes padome izvēlējusies atkritumu pārstrādei Elertonas atkritumu reģenerācijas parkā.

Saskaņā ar ES tiesību aktiem projekta finansējuma iniciatīvas atbilst publiskā iepirkuma līgumiem vai koncesijām. Koncesijas ir valsts iepirkuma līgumiem līdzīgi līgumi, un atšķiras tikai tas, ka atlīdzība par veicamajiem būvdarbiem vai pakalpojumiem ir vai nu konkrētā objekta vai pakalpojuma izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa (1. panta 3. un 4. punkts Direktīvā 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.). Uz būvdarbu koncesiju piešķiršanu atkritumu pārstrādes jomā attiecas Direktīvas 2004/18/EK 56. līdz 65. pants. Uz pakalpojumu koncesiju un būvdarbu koncesiju piešķiršanu sabiedrisko pakalpojumu nozarē attiecas principi par vienādu attieksmi un pārrēdzamību, kuri noteikti Līgumā par Eiropas Savienības darbību un kuri jo īpaši paredz „pārrēdzamības pienākumu, lai ļautu līgumslēdzējai iestādei pārliecināties par minētā principa ievērošanu. Šis līgumslēdzējai iestādei saistošais pārrēdzamības pienākums nozīmē, ka ir jāgarantē adekvāta atklātība jebkuram potenciālam pretendētājam, tādējādi ļaujot īstenot konkurenci attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī piešķiršanas procedūru

objektivitātes kontroli.” (sk. spriedumu Lietā *Teleaustria* un *Telefonadress*, C-324/98, 61. un 62. punkts).

Ziemeļjorkšīras grāfistes padome līguma paziņojumu par atkritumu pārstrādes privātā finansējuma iniciatīvas (PFI) projektu publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, 04.09.2007. (*UK-Northallerton: refuse services* 2007/S 169-208874). Līgumslēdzēja iestāde šo līgumu kvalificēja kā publisku iepirkumu, un līguma slēgšanas tiesības bija jāpiešķir saskaņā ar Direktīvu 2004/18/EK, pamatojoties uz konkurences sarunām.

Līgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka līguma paziņojumā ir atsauce uz sadzīves atkritumu atlikumu pārstrādi un ka tajā nav minēti komerciālie un rūpnieciskie atkritumi. Kā raksta līgumraksta iesniedzējs, šie fakti apliecina, ka komerciālajiem un rūpnieciskajiem atkritumiem varētu būt liela nozīme un līdz ar to trūkst pienācīgas un pilnīgas informācijas par līgumslēdzējas iestādes vajadzībām, kura „*iepirkuma procesu ir izkropļojusi un padarījusi apšaubāmu, piemēram, nedodot iespēju citiem uzņēmumiem konkursa laikā mainīt savus piedāvājumus vai atturot citus atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumus no piedāvājumu iesniegšanas*”.

Pamatojoties uz līgumraksta iesniedzēja izklāstīto informāciju, Komisija nevar konstatēt, ka būtu pārkāpti ES tiesību akti publiskā iepirkuma jomā.

Līguma paziņojuma II.1.6) punktā ir atsauce uz kopējās publiskā iepirkuma vārdnīcas (CPV) kodiem 90120000 (atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi), 90121000 (vispārīgie atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi) un 90121300 (atkritumu pārstrādes pakalpojumi). Līdz ar to šķiet skaidri norādīts, ka tas attiecas uz vispārīgiem atkritumu pārstrādes pakalpojumiem, nevis tikai sadzīves atkritumu atlikumiem, kā noteikts līguma īsajā aprakstā II.1.5) punktā. Turklāt līgumslēdzēja iestāde pēdējā punktā iekļāva paziņojumu, ka tā patur tiesības izmantot elastību, lai prasītu privātā sektora partnerim pārstrādāt citu vietējo pašvaldību radušos atkritumus, ja tas ir saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums. Visbeidzot, VI.3) punktā līgumslēdzēja iestāde noteica, ka piedāvājumu iesniedzēji tiek mudināti „*piedāvāt risinājumus, kuros ņemts vērā vai izmantots kāds vai visi ar atkritumiem saistīto funkciju aspekti, kas iekļauti likumā Environmental Protection Act 1990 un citos tiesību aktos, kuri attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas iestādēm*”. Tāpēc nešķiet, ka kādam potenciālam konkursa dalībniekam būtu liegts vai tas būtu atturēts iesniegt piedāvājumu līgumtiesību piešķiršanai tikai tāpēc, ka līguma paziņojumā nav bijusi nepārprotama atsauce uz komerciāliem un rūpnieciskiem atkritumiem. Jebkurā gadījumā parasti sīkāku informāciju par līgumslēdzējas iestādes vajadzībām sniedz aprakstošajā dokumentā, par kuru šajā līgumrakstā nav nekādu ziņu.

Attiecībā uz līguma termiņu — 25 gadi — Komisija norāda, ka Direktīvā 2004/18/EK nav noteikts līguma maksimālais ilgums.

Secinājums

Lēmumi par atkritumu apsaimniekošanu ir jāpieņem valsts, reģionālā un vietējā līmenī, ievērojot ES tiesību aktus, tostarp ES atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju. Pamatojoties uz līgumraksta iesniedzēja izklāstīto informāciju, Komisija nevar konstatēt, ka būtu pārkāpti ES tiesību akti atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Piešķirot pakalpojumu sniedzējam publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, ir jāievēro ES valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumi. Šis jautājums ir jāvērtē no valsts atbalsta perspektīvas.

Pamatojoties uz lūgumraksta iesniedzēja izklāstīto informāciju, Komisija nevar konstatēt, ka procedūrā, ar kuru piešķirtas tiesības slēgt Ziemeļjorkšīras grāfistes padomes publicēto PFI līgumu par atkritumu pārstrādi, būtu pārkāpti ES publiskā iepirkuma tiesību akti.

4. Komisijas atbilde (REV), kas saņemta 2014. gada 30. jūlijā

Šīs atbildes mērķis ir papildināt iepriekšējo Komisijas atbildi, ko tā sniedza 2014. gada 28. februārī, kā arī izskatīt lūgumraksta iesniedzēja iesūtīto papildu informāciju un apgalvojumus saistībā ar valsts atbalsta aspektiem.

Komisija ir saņēmusi divas sūdzības par to pašu tematu, un tās patlaban tiek izvērtētas. Minētās sūdzības ir pārsūtītas Apvienotās Karalistes iestādēm kopā ar papildu informāciju, ko tajā pašā laikā iesniedza lūgumraksta autori. AK iestādes vairākas reizes ir sniegušas atbildes uz sūdzību iesniedzēju apgalvojumiem, bet novērtējums par pasākumiem saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem joprojām ir procesā.

LESD 107. panta 1. punktā ir teikts, ka „ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.”

Jorkas un Ziemeļjorkšīras Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā „Nerunāsim niekus” ir noteiktas rīcībpolitikas un mērķi atkritumu un resursu apsaimniekošanā, lai laikposmā no 2006. līdz 2026. gadam samazinātu Jorkas un Ziemeļjorkšīras radīto atkritumu daudzumu un paaugstinātu atkritumu kā dabiska un noderīga resursa vērtību.

Apvienotās Karalistes iestādes apstiprināja, ka iepirkuma process tika organizēts saskaņā ar ES tiesību aktiem, ievērojot pārredzamus un nediskriminējošus noteikumus. *AmeyCespa* tika izvēlēts pēc iepirkuma procedūras, izmantojot Konkurētspējīgu dialogu, lai noteiktu saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu, ievērojot valsts un ES noteikumus.

Visā atklātā konkursa dialoga procesā, piedāvājumi (kas ietvēra virkni tehnoloģisku priekšlikumu), šķiet, ir novērtēti, izmantojot publicētos vērtēšanas kritērijus (kā aprakstīts atkritumu pārstrādes līgumā, *Oficiālā Vēstneša* paziņojums Ref. 208874-2007- novērtējuma pieeja).

Jo īpaši, izvērtēšanas process, lai izvēlētos līgumslēdzēju, ietvēra pretendentu piedāvāto tehnoloģiju novērtējumu, lai nodrošinātu, ka tie varētu būt piemēroti pakalpojuma sniegšanai, bet Padome neprecizēja, kādas tehnoloģijas vai tehnoloģiju apvienojums būtu jāizmanto.

Cena, kas Padomei jāmaksā, šķiet, atspoguļo rezultātus, kuri iegūti atklātajā konkursa procedūrā, kurā tika mēģināts līdzsvarot cenu ar kvalitāti un vides apsvērumiem. Apvienotās Karalistes iestādes paskaidroja, ka atkritumu bāzes līmeni (garantētā minimālā tonnāža GMT) noteica pretendenti kā daļu no konkursa procedūras, un, ja šis līmenis netiek sasniegts,

maksājums līgumslēdzējam tiek pielāgots, izmantojot īpašu mehānismu. Padome veica detalizētu jutīguma analīzi līguma slēgšanas brīdī, lai nodrošinātu, ka tā varētu izpildīt savu pienākumu piegādāt atkritumus virs GMT līmeņa.

Tādējādi Komisijas dienesti joprojām izvērtē šo pasākumu, ņemot vērā visu pieejamo informāciju, tostarp Apvienotās Karalistes nesenu iesniegto informāciju. Tāpēc Komisija vēl nevar paziņot galīgo nostāju par pasākumu, bet, tiklīdz novērtēšana būs pabeigta, tā informēs Karalistes iestādes un sūdzību iesniedzējus.

5. Komisijas atbilde (REV II), kas saņemta 2015. gada 30. janvārī

Pamatojoties uz pieejamo informāciju, kompetentie Komisijas dienesti ir panākuši provizorisku secinājumu, ka *prima facie* šķiet, ka šie pasākumi nav atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo netika konstatētas nekādas īpašas saņēmēja *AmeyCespa* priekšrocības.

Kā nesenu tika apstiprināts Komisijas lēmumā lietā SA38302(2014/N) — Investīciju atbalsts Salerno ostai, gadījumos, kad operatori tiek izvēlēti, pamatojoties uz publisku, atklātu un beznosacījumu konkursa procedūru, ko organizē saskaņā ar ES iepirkuma noteikumiem un izmantojot piešķiršanas kritērijus, kas ir pārredzami un nediskriminējoši, valsts atbalsts ir izslēgts, jo attiecīgās konkursa procedūras izslēdz ikvienu ekonomisku priekšrocību operatoram.

Komisijas dienesti norāda, ka konkurss notika saskaņā ar ES iepirkuma noteikumiem. Konkursa procedūra bija pārredzama un nediskriminējoša, un tādējādi ir izslēgta jebkāda *AmeyCespa* ekonomiska priekšrocība. No tā izriet, ka pasākums, pret kuru izteikti iebildumi, *a priori* nav uzskatāms par valsts atbalstu saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu.

Turklāt sūdzības iesniedzēji tika informēti, ka viņu sniegtā informācija tiks reģistrēta kā vispārēja tirgus informācija saskaņā ar Labas administratīvās prakses kodeksu, jo tie netika uzskatīti par ieinteresētajām personām. Ieinteresētās personas ir tādas personas, kuru intereses atbalsta pasākums varētu ietekmēt, piemēram, konkurenti vai tirdzniecības apvienības¹. Tikai ieinteresētās personas var iesniegt oficiālas sūdzības saskaņā ar 20. panta 2. punktu grozītajā Regulā (EK) Nr. 659/1999².

¹ Sk. Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta h) punktu.

² Padomes 2013. gada 22. jūlija Regula (ES) Nr. 734/2013, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai, OV L 204, 31.7.2013., 15. lpp.